

(Elforsyning)

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

KLAGE FRA en række borgere og foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission

OVER Klima- og Energiministeriets afgørelse af 19. januar 2011

OM tilladelse til Energinet.dk til etablering af et ilandføringsanlæg fra Anholt Havvindmøllepark

22. marts 2012
J.nr 1011-12-3-51
UJO –EKN

NÆVNETS Nævnformand, dommer Poul K. Egan

SAMMEN- Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen

SÆTNING Professor, dr.jur. Jens Fejø

I SAGEN Direktør, cand.polyt. Poul Sachmann
Konsulent, civilingeniør Knut Berge

NÆVNETS Borgerne er klageberettigede, således at de indgivne klager

AFGØRELSE skal behandles og afgøres. Klagen fra foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission afvises.

Energiklagenævnet har modtaget en klage af 14. februar 2011 fra advokat Helle Carlsen, Advokataktieselskabet Dahl, Esbjerg på vegne af 8 borgere samt foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission over Klima- og Energiministeriets afgørelse af 19. januar 2011. Ved afgørelsen gav Klima- og Energiministeriet tilladelse til Energinet.dk til etablering af et ilandføringsanlæg fra Anholt Havvindmøllepark. Energiklagenævnet har endvidere modtaget en klage af 1. maj 2011 fra [XXX] over samme afgørelse fra Klima- og Energiministeriet. Energinet.dk er under sagens behandling i Energiklagenævnet repræsenteret af advokat Per Hemmer ved advokat Agnete Nordentoft, Bech-Bruun Advokatfirma, Århus.

Sagens baggrund

Sagen drejer sig om, hvorvidt klagerne er klageberettigede i forhold til Klima- og Energiministeriets (nu Klima-, Energi- og Bygningsministeriet) tilladelse af 19. januar 2011 til Energinet.dk til etablering af et ilandføringsanlæg fra An-

holt Havvindmøllepark. Ved afgørelsen er der blandt andet givet tilladelse til etablering af et landkabel på 220 kV fra Grenaa til Trige, der skal nedgraves på klagernes ejendomme i området.

Nedenfor følger en liste over de enkelte klagere samt foreningen med dertilhørende journalnumre:

- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr.1011-12-4)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-5)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-6)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-7)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-8)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-9)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-10)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-3)
- Foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission ved formand Anne Boesen (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-13)
- [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-12)

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Side 2 af 8

Sagerne behandles samlet ved denne afgørelse under journalnummer 1011-12-3 vedrørende den fornyede vurdering af spørgsmålet om klageberettigelse.

Energiklagenævnet traf den 8. juni 2011 første gang afgørelse i sagen vedrørende spørgsmålet om klagernes samt foreningens klageberettigelse på baggrund af klagen af 14. februar 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-2). Nævnet afviste ved denne afgørelse at behandle klagen af 14. februar 2011, idet klagerne samt foreningen ikke kunne anses som klageberettigede over Klima- og Energiministeriets afgørelse af 19. januar 2011 til Energinet.dk. Energiklagenævnet traf endvidere afgørelse den 4. juli 2011 vedrørende klagen fra [XXX] (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-17). Nævnet afviste også at behandle denne klage, idet [XXX] heller ikke kunne anses som klageberettiget.

Den 9. februar 2012 traf Energiklagenævnet afgørelse om at genoptage spørgsmålet om klageberettigelse (Energiklagenævnets j.nr.1011-12-1).

Afgørelserne er offentliggjort på Energiklagenævnets hjemmeside: www.ekn.dk under menupunkterne "Afgørelser" → "Kronologisk liste" → "Lov om elforsyning".

For en nærmere redegørelse for sagens baggrund, herunder baggrunden for Energiklagenævnets genoptagelse af spørgsmålet om klageberettigelse, og indholdet af den påklagede afgørelse, henvises til sagsfremstillingerne i Energiklagenævnets afgørelser af 8. juni 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-

2) samt 9. februar 2012 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-1). Der henvises endvidere til disse afgørelser for så vidt angår retsgrundlaget i sagerne.

Energiklagenævnet har i forbindelse med genoptagelsen af spørgsmålet om klageberettigelse på ny partshørt sagens parter. Midtjyske Net A/S ved N1 A/S er ikke fremkommet med bemærkninger til spørgsmålet om klageberettigelse. Sagens parter har i øvrigt i det væsentligste anført de samme synspunkter og bemærkninger vedrørende klagerens og foreningens klageberettigelse, som anført under sagens første behandling ved Energiklagenævnet og under behandlingen af spørgsmålet om genoptagelse. Der henvises derfor til parternes synspunkter og bemærkninger som gengivet i Energiklagenævnets afgørelser af 8. juni 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-2), 4. juli 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-17) og 9. februar 2012 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-12-1).

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Side 3 af 8

Foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission har i forbindelse med sagens fornyede behandling herudover oplyst, at foreningen er landsdækkende og tæller over 100 medlemmer, at samtlige klagere er medlemmer af foreningen, og at foreningen ikke har fuldmagt til at føre sagerne på medlemmernes vegne. Foreningen har endvidere anført, at de principper, som er udtrykt i Vestre Landsrets kendelse af 29. august 2011 i den såkaldte Østerildsag, fører til, at foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission er klageberettiget i nærværende sag.

Energiklagenævnet har endvidere modtaget et indlæg af 1. marts 2012 til sagen fra [XXX]. Heri oplyses det blandt andet, at Kommissarius for Statens Ekspropriationer i Jylland afholder ekspropriationsforretning den 27. marts 2012 på baggrund af Sikkerhedsstyrelsens afgørelse af 12. december 2012.

Energiklagenævnet har i februar og marts orienteret såvel Sikkerhedsstyrelsen som Kommissarius om, at nævnet har genoptaget sagen, herunder at nævnet behandler sagen den 19. marts 2012 med hensyn til klagerens klageberettigelse. Energiklagenævnet har ved den lejlighed også tilsendt kopi af nævnets afgørelse af 9. februar 2012 om genoptagelse til de to myndigheder.

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Enkeltpersonernes klageberettigelse

Energiklagenævnet kan alene behandle klager fra personer, virksomheder eller foreninger mv., som er klageberettigede. Såfremt man ikke er klageberettiget betyder det, at Energiklagenævnet må afvise at behandle klagen.

Hverken lov om Energinet.dk eller elforsyningsloven indeholder særskilte regler om kredsen af klageberettigede. Vurderingen af, hvem der kan indbringe en afgørelse for Energiklagenævnet efter den almindelige klagebestemmelse i

lov om Energinet.dk § 22, stk. 1, jf. elforsyningsloven § 89, stk. 1, skal derfor foretages ud fra de almindelige forvaltningsretlige regler. Efter disse regler kræves en væsentlig og individuel interesse i, at afgørelsen ændres, før der kan klages. Begge betingelser skal være opfyldte, før en person eller en forening kan anses som klageberettiget.

At interessen i, at afgørelsen ændres, skal være væsentlig, indebærer, at betydningen af afgørelsen for den pågældende skal være af en vis styrke og intensitet. En moralsk eller mere generel præget interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig. En interesse skal imidlertid – udover at være væsentlig – også være individuel. Dette betyder, at den pågældende afgørelse skal være mere indgribende over for den, der vil klage, i forhold til andre personer, som berøres af afgørelsen. Hvis en større kreds af personer berøres på samme måde af en afgørelse, har de enkelte personer således ikke en individuel interesse i afgørelsen. For en generel beskrivelse af de forvaltningsretlige regler om klageberettigelse kan der f.eks. henvises til bogen ”Forvaltningsret”, 2. udgave 2002, s. 67 ff. af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl.

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Side 4 af 8

Energi- og Klimaministeriets tilladelse af 19. januar 2011 er meddelt i henhold til § 4 i lov om Energinet.dk¹. Tilladelse efter denne bestemmelse gives ud fra en vurdering af, om der er tilstrækkeligt behov for udbygningen, herunder om udbygningen sker af hensyn til øget forsyningssikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, skabelse af velfungerende konkurrencemarkeder, indpasning af vedvarende energi, eller hvis projektet er nødvendigt til opfyldelse af pålæg i medfør af § 4, stk. 6. Tilladelseskravet varetager dermed hensynet til almene, offentlige interesser, hvorfor Klima- og Energiministeriets tilladelse af 19. januar 2011 også er af generel karakter. Tilladelsen berører endvidere et større antal grundejere på en ensartet måde, og klagerne berøres ikke i højere grad end de øvrige berørte grundejere langs strækningen.

Klima- og Energiministeriets tilladelse af 19. januar 2011 indebærer imidlertid, at en del af landkablet skal nedgraves på klagernes og de øvrige berørte grundejeres ejendomme. Der er hermed tale om et indgreb i en grundlovsbeskyttet ret, som alene kan finde sted under overholdelse af betingelserne i grundlovens § 73, herunder at ekspropriation alene kan ske, hvor almenvellet kræver det – dvs. er nødvendigt.

De berørte kommuner har ikke i forbindelse med udarbejdelse af kommuneplantillæg foretaget en vurdering af, hvorvidt betingelserne for ekspropriation er opfyldt, da planloven ikke indeholder hjemmel til, at der kan ske ekspropriation på grundlag af en kommuneplan. Der kan således alene reserveres arealer med henblik på ekspropriation efter anden lov. Af samme grund har

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1097 af 8. november 2011

Natur- og Miljøklagenævnet ved afgørelsen af 29. juni 2011 heller ikke taget stilling til dette spørgsmål. Sikkerhedsstyrelsen har ved afgørelsen af 12. december 2011 om ekspropriation efter stærkstrømslovens § 18 lagt til grund, at spørgsmålet om anlæggets almen nytte er afklaret ved behandlingen efter lov om Energinet.dk, hvilket vil sige Klima- og Energiministeriets tilladelse af 19. januar 2011. Sikkerhedsstyrelsen har således ikke taget stilling til nødvendigheden af ekspropriationen.

Konsekvensen af, at klagerne ikke skulle være klageberettigede til Energiklagenævnet i det konkrete tilfælde, vil efter dette sagsforløb ved myndighederne være, at klagerne reelt er afskåret fra at få en administrativ prøvelse af, om det ekspropriative indgreb på ejendommene opfylder kravet om nødvendighed i grundlovens § 73.

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Side 5 af 8

Under disse konkrete omstændigheder finder Energiklagenævnet, at de berørte 148 grundejere, herunder klagerne, må anses for at være såvel væsentligt som individuelt berørt af Klima- og Energiministeriets afgørelse af 19. januar 2011. De af sagen omfattede enkeltpersoner må derfor under disse særlige omstændigheder anses for klageberettigede til Energiklagenævnet, og klagerne skal herefter behandles og afgøres.

Energiklagenævnets afgørelser af 8. juni 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-2) og 4. juli 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-17) ændres for så vidt angår de pågældende enkeltpersoner i overensstemmelse hermed.

Ved den videre behandling af klagerne over Klima- og Energiministeriets tilladelse af 19. januar 2011 til Energinet.dk vil Energiklagenævnet således tage stilling til, om tilladelsen er givet i overensstemmelse med reglerne i lov om Energinet.dk, herunder om der har været et tilstrækkeligt behov for projektet.

Da klagerne fra de pågældende enkeltpersoner nu skal behandles og afgøres, finder Energiklagenævnet det nødvendigt at indhente supplerende udtalelser fra sagens parter samt Klima-, Energi- og Bygningsministeriet. Sagens parter og ministeriet vil snarligt blive orienteret om sagens videre forløb ved Energiklagenævnet.

Foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmissions klageberettigelse

En forening kan være klageberettiget, hvis foreningen i henhold til lov er tilagt en særlig klageret. En forening kan også være klageberettiget i en konkret sag efter de almindelige ulovbestemte forvaltningsretlige regler om klageberettigelse. Efter disse regler kan en forening anses for klageberettiget i en konkret sag, hvis foreningen selv har en væsentlig og individuel interesse i sagen. En forening kan endvidere anerkendes som klageberettiget i en sag om en afgørelse, som ikke har foreningen som adressat, hvis alle foreningens med-

lemmer – eller en overvejende del heraf – har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen, således at foreningen kan siges at repræsentere disse medlemmer, og/eller hvis foreningen ved navn, formålsbestemmelser eller på anden måde fremtræder som repræsentant for interesser, der beskyttes gennem klageadgangen efter den pågældende lov. Den omstændighed, at et antal personer, som enkeltvis ikke opfylder kravet om væsentlig og individuel interesse, via en forening påklager en afgørelse, kan derimod i almindelighed ikke føre til, at foreningen opnår klageberettigelse. For en generel beskrivelse af foreningers klageberettigelsesstatus kan der f.eks. henvises til bogen "Forvaltningsloven med kommentarer", 3. udgave 1999, side 131 ff. af John Vogter, og bogen "Forvaltningsret – Almindelige emner", 5. udgave, 2009, side 311 af Jens Gaarde m.fl.

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Hverken lov om Energinet.dk eller elforsyningsloven, som afgørelsen af 19. januar 2011 er truffet i henhold til, tillægger foreninger en særlig klageadgang. Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmissions klageberettigelse skal derfor afgøres ud fra de almindelige forvaltningsretlige regler herom.

Side 6 af 8

Ifølge advokat Helle Carlsens oplysninger er foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission landsdækkende og tæller over 100 medlemmer. Alle klagerne, dvs. 9 grundejere, er medlem af Foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission, men foreningen har ikke fuldmagt til at føre sagen på medlemmernes vegne.

Det er Energiklagenævnets vurdering, at afgørelsen af 19. januar 2011 ikke berører et betydeligt antal medlemmer af foreningen med en væsentlig og individuel interesse, idet der alene er tale om 9 ud af over 100 medlemmer.

Det er endvidere Energiklagenævnets opfattelse, at foreningen hverken ved navn, formålsbestemmelser eller på anden måde fremtræder som repræsentant for interesser, der beskyttes gennem klageadgangen i lov om Energinet.dk. Energiklagenævnet har herved lagt vægt på, at foreningen ifølge dens vedtægter både varetager sundhedshensyn, landskabelige hensyn og miljøbeskyttelseshensyn. Lov om Energinet.dk har imidlertid efter Energiklagenævnets opfattelse hverken et sundheds-, landskabs- eller miljøbeskyttelsesformål. Etablering af nye transmissionsnet skal ifølge § 4 i lov om Energinet.dk ske af hensyn til forsyningssikkerheden. Det er således efter Energiklagenævnets opfattelse dette hensyn, der skal varetages gennem klageadgangen i lovens § 22. Foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission kan derfor ikke siges at repræsentere interesser, der beskyttes efter klagebestemmelsen i § 22 i lov om Energinet.dk.

Endelig er det ikke dokumenteret, at foreningen er konkret berørt af afgørelsen, eller at afgørelsen har retlige eller faktiske konsekvenser for foreningen.

For så vidt angår Vestre Landsrets kendelse af 29. august 2011 i den såkaldte Østerild-sag, bemærker Energiklagenævnet, at Østerild-sagen bl.a. vedrører spørgsmålet om lovligheden af den VVM-vurdering, der blev foretaget i forbindelse med vedtagelse af loven om testcentret i Østerild². Landsretten fandt, at Landsforeningen for Bedre Miljø havde retlig interesse i at få prøvet, hvorvidt loven er ugyldig i forhold til sagsøgerne. Landsretten lagde herved bl.a. vægt på, at Landsforeningen for Bedre Miljø er en organisation, der efter sin formålsparagraf, arbejder for at fremme et bedre miljø, og at den havde deltaget under lovgivningsprocessen ved at fremkomme med høringssvar og deltaget i møder med folketingsudvalg og miljøministeren.

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Som anført ovenfor, kan foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission efter Energiklagenævnets opfattelse ikke siges at repræsentere interesser, der beskyttes efter lov om Energinet.dk.

Side 7 af 8

Foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission repræsenteret ved næstformand Sigrid Bluhme og en række øvrige medlemmer havde den 16. april 2010 foretræde for det Energipolitiske Udvalg og Miljø- og Planlægningsudvalget. Det er imidlertid Energiklagenævnets opfattelse, at foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission ikke kan siges at have deltaget i processen om udstedelse af Klima- og Energiministeriets tilladelse af 19. januar 2011. Energiklagenævnet har herved lagt vægt på, at Klima og Energiministeriet ikke har haft sendt sagen i høring hos foreningen (eller de øvrige klagere), før ministeriet traf afgørelse, og at den henvendelse, som klagerens advokat rettede til ministeriet i brev af 2. november 2010 med bemærkninger til ansøgningen, skete på vegne af en række enkeltpersoner, men ikke på vegne af foreningen. Den lange række af henvendelser, der efter tilladelsens udstedelse er rettet til myndighederne og Folketinget af navnlig klageren [XXX], er tillige sket på egne vegne, og ikke på foreningens vegne. Et enkeltstående tilfælde af foretræde for det Energipolitiske Udvalg og Miljø- og Planlægningsudvalget kan efter Energiklagenævnets opfattelse ikke betegnes som, at foreningen har deltaget i processen om udstedelse af Klima- og Energiministeriets tilladelse af 19. januar 2011.

Det er herefter Energiklagenævnets opfattelse, at forholdene i Østerild-sagen ikke kan sammenlignes med forholdene i nærværende sag.

Efter en samlet vurdering afviser Energiklagenævnet herefter at behandle klagen fra foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission af 14. februar 2011.

² Lov nr. 647 af 15. juni 2010 om et testcenter for store vindmøller ved Østerild med senere ændringer.

Energiklagenævnets afgørelse af 8. juni 2011 (Energiklagenævnets j.nr. 1011-11-2) fastholdes således for så vidt angår foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission.

Energiklagenævnets afgørelse

Borgerne er klageberettigede, således at de indgivne klager skal behandles og afgøres.

Energiklagenævnet afviser at behandle klagen fra foreningen Bevægelsen for Miljøvenlig Eltransmission af 14. februar 2011.

22. marts 2012

J.nr 1011-12-3-51

UJO –EKN

Sagerne har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 19. marts 2012.

Side 8 af 8

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnet efter lov om Energinet.dk § 22, stk. 1, jf. elforsyningslovens § 89.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter elforsyningsloven skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. lov om Energinet.dk § 22, stk. 1, jf. elforsyningslovens § 89, stk. 5.

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form på Energiklagenævnets hjemmeside.

Afgørelsen sendes – ud over til sagens parter – til Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Natur- og Miljøklagenævnet, Sikkerhedsstyrelsen og Kommissarius for Statens Ekspropriationer i Jylland til orientering.

På nævnets vegne

Poul K. Egan
Nævnensformand

/Ulla Østergaard
Specialkonsulent